

slopad subvention innebär inte några förändringar för de föräldrar som deltar i utbildningarna. Utbildningarna kommer fortsatt att vara gratis. Hittills under 2017 har den inte märkts någon förändring i utbudet av föräldrastöd på stadsdelsförvaltningarna.

Framtid Stockholm fortsätter som tidigare med att utbilda handledare, tillhandahålla material samt bistå vid uppstart av nya grupper.

Framtid Stockholm tillhanda håller numer även ett ytterligare föräldrastöd i form av Föräldraskap i Sverige.

Förvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 4 juli 2017.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är förvaltningens. Ordföranden finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

§ 19

Tertialrapport Tertial 2 2017 för Socialnämnden

Dnr 1.3.1-585/2016

Socialnämndens beslut

1. Socialnämnden godkänner tertialrapport 2 per den 31 augusti 2017 med helårsprognos och delårsbokslut.
2. Socialnämnden beslutar att boendet Bryggan avvecklas från 1 oktober. Förvaltningschefen får i uppdrag att undersöka möjligheterna att använda lokalen till boende för nyanlända eller annan verksamhet.
3. Socialnämnden ger förvaltningschefen i uppdrag att teckna avtal om inhyrning av Svanholmen som boende för nyanlända.
4. Socialnämnden ansöker hos stadsledningskontoret om totalt 135 tkr från kompetensutvecklingssatsningen.
5. Socialnämnden begär hos kommunstyrelsen om att öka anslaget till SHIS med 13 mnkr avseende bostäder för nyanlända.
6. Socialnämnden ansöker hos kommunstyrelsen om tillägg med 3,8 mnkr för ökade kostnader avseende LSS-kollo.
7. Paragrafen justeras omedelbart.

Reservation

Samtliga ledamöter och tjänstgörande ersättare för Moderaterna och Liberalerna reserverar sig mot nämndens beslut till förmån för sitt eget gemensamma förslag som redovisas nedan.

Ersättaryttrande

Ersättaren Sofia Modigh (KD) hänvisar till Moderaternas och Liberalernas förslag till beslut.

Ärendet

Förvaltningen har sammanställt tertialrapport för socialnämnden andra tertialen 2017.

Förvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 8 september 2017.

Förslag till beslut

Ordföranden föreslår att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag. Vice ordföranden Andréa Ström m.fl. (M) och ledamoten Isabel Smedberg Palmqvist m.fl. (L) föreslår att nämnden beslutar följande

1. Socialnämndens tertialrapport 2 per den 31 augusti 2017 med helårsprognos och delårsbokslut godkänns delvis.
2. Socialnämnden beslutar att boendet Bryggan avvecklas från 1 oktober. Förvaltningschefen får i uppdrag att undersöka möjligheterna att använda lokalen till boende för nyanlända eller annan verksamhet.
3. Socialnämnden ger förvaltningschefen i uppdrag att teckna avtal om inhyrning av Svanholmen som boende för nyanlända.
4. Socialnämnden ansöker hos stadsledningskontoret om totalt 135 tkr från kompetensutvecklingssatsningen.
5. Socialnämnden begär hos kommunstyrelsen om att öka anslaget till SHIS med 13 mnkr avseende bostäder för nyanlända.
6. Socialnämnden ansöker hos kommunstyrelsen om tillägg med 3,8 mnkr för ökade kostnader avseende LSS-kollo.
7. Paragrafen justeras omedelbart.
8. Handlingsplan mot våldsbejakande extremism enligt bilaga 4 till tertialrapporten återremitteras för vidare beredning i enlighet med vad som anförs nedan.
9. Därutöver anförs följande:

Mycket inom socialtjänsten fungerar bra men Stockholm har också flera stora utmaningar. Under sommaren har vi kunnat följa hur

antalet gatubarn som bor på Stockholms gator ökar. I juli uppgav polisen att det rör sig om cirka 200 pojkar, vars liv kantas av kriminalitet och droger och som utgör en fara både för sig själva och för andra. Vi är djupt oroade över dessa ungdomars framtid i Sverige och hur den ska hanteras. Det saknas fortsatt konkreta långsiktiga lösningar.

Redan tidigare i år noterade vi att flera verksamheter riktade till ensamkommande barn ser ett ökat antal ungdomar med psykisk ohälsa jämfört med tidigare är oroväckande. Att staden har ett nära samarbete med psykiatri och Stockholms läns landsting är av största vikt för att fånga upp de ungdomar som mår dåligt och har upplevt traumatiska upplevelser.

Det är oroväckande att sjukfrånvaron bland stadens medarbetare fortsätter att öka. Socialsekreterarnas tuffa arbetssituation måste förbättras. En omfattande personalomsättning, hög arbetsbelastning samt svårigheter att rekrytera erfaren personal har medfört allvarliga brister i verksamheten och en ohållbar arbetssituation för medarbetarna. Vi vet att en handlingsplan är tillsatt och väntar på att se vilket resultat den medför.

Vi uppfattar av redovisningen i T2 att en arbetsro har återinfunnit sig på Mikamottagningen vilket är glädjande och nödvändigt för att deras viktiga arbete ska kunna fortgå. Det är också positivt att verksamheten KAST Köpare av sexuella tjänster som har ansvar för rådgivnings- och behandlingsinsatser för personer som köper sex eller som vill ha hjälp att sluta "porrsurfa" har återupptagit sitt uppsökande arbete.

Vi ser med stor oro på situationen för de ensamkommande ungdomar som nu fyller 18 år och fortfarande inte har fått ett besked från Migrationsverket. Risken för att dessa ungdomar utnyttjas eller går under jorden är stor och det är av största vikt att ungdomarna informeras om sina rättigheter och skyldigheter.

Stockholm står, liksom stora delar av världen, inför ett allvarligt och eskalerande hot från våldsbejakande extremistiska grupperingar. Det blev inte minst smärtsamt tydligt fredagen den 7 april 2017, när Stockholm blev utsatt för ett dödsbringande terrorattentat. Nyligen meddelade också Säkerhetspolisen att omfattningen av detta hot är väsentligt mycket större än vad som tidigare har varit känt. 2010, då Stockholm förra gången utsattes för ett attentat, bedömde SÄPO att det fanns omkring 200 våldsbejakande islamistiska extremister i Sverige. Nu bedöms de vara tusentals.

Försvaret av vårt öppna, demokratiska samhälle och av Stockholm som en öppen stad är därför en högst angelägen fråga som inte får bli föremål för partipolitisk konflikt. För att säkra våra invånares trygghet mot hot från våldsbejakande extremister krävs såväl polisiära som sociala insatser. Arbetet mot våldsbejakande extremism handlar om att arbeta mot samtliga de hot som SÄPO bedömer kan skada demokratin: extremistisk islamism, vit maktmiljön och den så kallat autonoma vänstern. Stockholms stad står inför stora utmaningar framöver och därför måste vi, tillsammans med berörda parter och relevant sakkunskap, arbeta kunskapsbaserat och med tydliga strukturer och insatser.

Stadens arbete mot våldsbejakande extremism fastställdes av kommunfullmäktige den 16 maj 2016 som riktlinjer till stadens trygghets och säkerhetsprogram.

Om Alliansen hade styrt hade hela processen sett annorlunda ut från början, från antagandet av den stadsövergripande strategin mot våldsbejakande extremism till att de lokala handlingsplanerna skulle ha utgått från en central mall som skulle ha upprättats utifrån Försvarshögskolans (FHS) expertis.

Våra partier hade velat se en samordnad stadsövergripande process grundad på beprövad erfarenhet och stödd på extern expertis från FHS för att ta fram en central mall för de lokala handlingsplanerna, vilket vi också underströk i samband med att den stadsövergripande strategin antogs av kommunfullmäktige 2016.

Vi har efterfrågat, men inte fått gehör för, konkreta och uppföljningsbara indikatorer med avseende på effekt, inte genomförda aktiviteter, i arbetet mot våldsbejakande extremism.

Det fanns i kommunstyrelsens direktiv till nämnderna framförallt tolv punkter som är väsentliga, punkter som inte är tillräckligt beaktade i det föreliggande förslaget till reviderad handlingsplan. Dessa tolv punkter är följande.

1. Kompetens från FHS och dialog med polisen

Alliansen har krävt att stadsdelsnämndernas lokala handlingsplaner ska följa en central mall utformad i samarbete med Försvarshögskolan (FHS) och utgå från lokala förutsättningar och utformas i dialog med polis om hur den specifika situationen i stadsdelen ser ut.

Någon central mall har aldrig upprättats, men som en följd av att Alliansen krävde att handlingsplanerna i efterhand skulle analyseras och bedömas av relevant expertis från FHS skedde så i efterhand inför beslutet i kommunstyrelsen i juni. På så vis gjordes, på Alliansens initiativ, en genomgång av FHS av planerna med förslag på åtgärder, tillägg och förändringar av varje enskild handlingsplan. På så vis har det funnits ett kvalitetssäkrat underlag från ledande akademisk expertis på området som grund för kommunstyrelsens direktiv till nämnderna om att revidera handlingsplanerna. Men FHS förefaller inte ha varit involverade i revideringen av handlingsplanen, vilket gör att den relevanta expertisen än en gång saknas i den konkreta utformningen.

2. Stadsövergripande förhållningssätt och lägesbild

Alliansen har krävt ett stadsövergripande och gemensamt förhållningssätt för hur stadens nämnder ska agera när personer med våldsbejakande extrema tendenser identifieras samt att en stadsövergripande lägesbild årligen behöver presenteras för kommunstyrelsen.

En stadsövergripande utbildningsplan är under utarbetande och att stadens nätverk av samordnare bistår den centrala samordnaren i arbetet att prioritera verksamheter för utbildning. Kommunstyrelsen ska tydliggöra processen för nämnderna för revidering av handlingsplaner och uppföljning av arbetet och handlingsplanerna ska revideras årligen utifrån aktuell lägesbild varefter kommunstyrelsen ska redovisa en samlad lägesbild för staden. Handlingsplanerna och deras aktiviteter ska följs upp inom ramen för ordinarie uppföljning. Vidare är det angeläget att kommunstyrelsen aktivt bedriver ett utvecklingsarbete för att tydliggöra uppföljningsbara mål kopplat till riktlinjerna för att på ett bättre sätt kunna stödja nämnderna i uppföljning och utvärdering av insatsernas effekt.

3. Utbildning, kompetensutveckling och kunskapsstöd

Alliansen har krävt god tillgång till adekvat utbildning och ett kontinuerligt kunskapsstöd till medarbetare inom socialtjänst m.fl. som kommer i kontakt såväl med människor som riskerar att radikaliseras. Därför måste en plan för kompetensutveckling inom dessa frågor upprättas. I detta behöver det även klargöras vilket behov det finns att anställa medarbetare med särskild expertis.

Stadens centrala samordnare samverkar med externa myndigheter, nätverk och akademi och upprätthåller regelbunden kontakt med Försvarshögskolan och andra relevanta aktörer i syfte att hålla

staden uppdaterad kring pågående och avslutad forskning. Men kompetensutvecklande insatser behövs i hela stadens organisation, inte endast centralt. Hur detta ska åstadkommas måste tydligt framgå av handlingsplanen för varje nämnd.

4. Stärkt samarbete och samverkan

Alliansen har krävt ett tätare samarbete mellan myndigheter och samhällsinstitutioner såsom polis, säkerhetspolis, skola och socialtjänst. För att stärka arbetet och fånga upp potentiella extremister har Alliansen förordat att så långt lagen medger häva sekretessen mellan stadens nämnder så att information kan delas när så krävs.

Det måste därför framgå av handlingsplanerna hur stadsdelsnämnderna inom ramen för samverkan mellan skola och socialtjänst tillsammans med polis ta fram rutiner för gemensam hantering kring radikaliserade individer. De rättsutredningar som har initierats av kommunstyrelsen för att klargöra sekretessregler för stadens verksamheter och möjligheter till informationsöverföring internt och externt måste delges nämnderna och ligga till grund för effektivare samverkan.

5. Förebyggande och uppsökande arbete mot radikalisering

Alliansen har krävt en plan för vilka insatser som ska erbjudas ungdomar som riskerar att dras in i extremistiska miljöer och deras familjer samt att uppsökande arbete bör bedrivas även på nätet för att nå rätt målgrupper.

Stadsdelsnämnder måste därför i sina handlingsplaner tydligare ange hur de inom ramen för samverkan mellan skola och socialtjänst tillsammans med polis ska ta fram rutiner för gemensam hantering kring radikaliserade individer. Likaså måste socialnämnden i sin handlingsplan uppge hur den avser att utveckla sitt uppsökande arbete mot de grupper som finns i närheten av våldsbejakande extremistiska organisationer och miljöer, inklusive på internet.

6. Informationsinsatser till medborgarna

En plan behövs för vilka informationsinsatser som ska riktas till medborgarna, som vart man kan vända sig om man misstänker att någon i ens närhet blir radikaliserad.

Stadens insatser i detta hänseende behöver utvecklas mer än vad som anges i det föreliggande ärendet. Det är inte tillräckligt att utbildningsnämnden skapar en kunskapsbank för lärare om ämnet

samt att beskriva hur skolorna arbetar mot propaganda och för att göra sina elever källkritiska. Utbildningsnämnden måste tillse att samtliga skolor i staden löpande samverkar med socialtjänst och polis för att, närhelst behov uppstår av gemensam hantering kring radikaliserade individer, ha väl inarbetade rutiner.

7. Avhopparverksamhet

Alliansen har krävt avhopparverksamheter för radikaliserade som vill lämna den extrema miljön. Det är nödvändigt att en länsöverskridande avhopparverksamhet för våldsbejakande islamistiska extremister inrättas.

I ärendet anges att avhopparverksamhet erbjuds inom ramen för sociala insatsgrupper och den stadsövergripande avhopparverksamheten. Vi har rest farhågor huruvida de sociala insatsgrupperna är rätt enheter för denna verksamhet, dels därför att avhopparverksamhet ligger vid sidan av insatsgruppernas primära syfte, som är att motverka att unga människor fastnar i kriminalitet, dels därför att insatsgrupperna inte besitter adekvat kompetens i tillräcklig omfattning. Vi anser därför att det inte är tillfredsställande att avhopparverksamheten åläggs de sociala insatsgrupperna.

8. Involvera teologiskt skolade och civilsamhällesaktörer

Alliansen har drivit kravet att involvera civilsamhällesaktörer i arbetet med avradikalisering för att stävja rekrytering till extrema miljöer behöver involveras. Här har teologiskt skolade personer och imamer enligt expertisen en viktig roll.

Stadsdelsnämnderna ska beakta utökad samverkan med olika aktörer i civilsamhället i frågan om våldsbejakande extremism, samt att grupper som arbetar med avradikalisering ska bestå av representanter från olika myndigheter och aktörer inklusive företrädare för trossamfund, idrottstränare och andra representanter från civilsamhället. Men det behöver tydligare anges hur stadsdelsnämnderna konkret ska gå till väga för att stävja religiöst motiverad islamistisk extremism.

9. Inga bidrag till odemokratiska organisationer

Stadsdelsnämnderna i Stockholm behöver se över sina lokala bidrag och säkerställa att inga medel ges till organisationer eller föreningar som inte vilar på demokratins grundvalar.

Det är otillfredsställande att det saknas stadsövergripande riktlinjer avseende detta. Inga stöd i form av ekonomiska bidrag får ske från

staden till någon aktör som inte står bakom den demokratiska rättsstatens principer, de mänskliga rättigheterna och jämställdhet mellan kvinnor och män. Föreningar som uppmuntrar till eller möjliggör våldsbejakande extremism ska fräntas all typ av stöd i den mån de har sådant samt att bidrag följs upp noggrant och utvärderas av den bidragsgivande nämnden.

10. Angivande av islamistiska miljöer

Alliansen har krävt att det särskilt anges att våldsbejakande islamism för utgör det främsta hotet. Det främsta attentatshotet mot Sverige kommer från våldsbejakande islamistiska miljöer och i synnerhet återvändande jihadister.

Nationellt centrum för terrorhotbedömning har under våren 2017 lyft fram att det främsta attentatshotet mot Sverige kommer från våldsbejakande islamistiska miljöer. Detta styrks ytterligare av de uppgifter som SÄPO lämnade den 16 juni om den dramatiska ökningen av mängden våldsbejakande islamister i Sverige. Detta förhållande behöver tydligare avspeglas i handlingsplanerna, både som bakomliggande orsak och med avseende på vilka åtgärder och arbetssätt det specifikt fordrar från stadens sida.

11. Samband mellan extremism och hederskultur

Alliansen har krävt att hedersrelaterat våld och förtryck nämns i handlingsplanerna. Hederskultur är en problematik för sig, men det finns belagt ett samband med islamistisk extremism.

Det måste skarpas tydliggöras i samtliga handlingsplaner att nämnderna i arbetet mot våldsbejakande extremism kommer att beakta kopplingen till stadens program mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck.

12. Samverkan med bostadsbolagen

Alliansen har krävt att nämnderna ska uppmanas att samverka med bostadsbolagen. Internationella erfarenheter visar att sådan samverkan kan vara till stor hjälp i arbetet mot våldsbejakande extremism.

Det måste mer konkret anges vilka åtgärder handlingsplanen avser för att nämnderna tillsammans med stadens bostadsbolag och lokala aktörer ska genomföra åtgärder för att underlätta integrering och motverka utanförskap samt att ett stadsövergripande arbete påbörjas för att utreda hur bostadsbolagen kan bistå i arbetet mot våldsbejakande extremism.

Återremiss

Vi kan sammanfattningsvis konstatera att det föreliggande ärendet inte lever upp till de direktiv som en blocköverskridande majoritet i kommunstyrelsen stod bakom. Såväl i enskildheter som sammantaget är stadens handlingsplaner alltför otillfredsställande. Särskilt anmärkningsvärt är att ett samlat grepp kring frågorna alltför saknas, trots att hoten från våldsbejakande extremism om något har skärpts ytterligare de senaste månaderna.

Alliansen värdesätter breda och blocköverskridande överenskommelser i strategiskt viktiga frågor för staden. Men sådana överenskommelser kan inte ske till priset av att sakinnehållet blir alltför urvattnat. Och överenskommelserna förlorar sitt syfte om deras intentioner inte efterlevs i det fortsatta arbetet. I detta fall kan vi konstatera att vi upprepade gånger under mandatperioden visat god vilja i att gemensamt driva arbetet mot våldsbejakande extremism framåt. Men det konkreta resultatet i form av ett skärpt, stärkt och professionaliserat systematiskt arbete mot våldsbejakande extremism uteblir alltför. Därför kan vi inte ställa oss bakom föreliggande handlingsplan utan yrkar att det återremitteras för att kompletteras enligt ovanstående.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.